Abilympijský zpravodaj

ČESKÁ ABILYMPIJSKÁ ASOCIACE

Ročník XVII., číslo 5/2016

Vydává Česká abilympijská asociace, z.s.

Prospěšné setkání

Ve víceúčelovém sále sídla České abilympijské asociace, které je známé pod označením Kosatec, se v polovině měsíce září uskutečnila beseda s neziskovými organizacemi působícími v Pardubicích. Zúčastnili se jí poskytovatelé sociálních služeb i zástupci neziskových organizací regionu, kteří měli příležitost diskutovat s významnými hosty. Na jejich otázky odpovídali předseda Poslanecké sněmovny **Jan Hamáček**, ministryně práce a sociálních věcí **Michaela Marksová**, hejtman Pardubického kraje **Martin Netolický**, ředitel Zdravotnické záchranné služby Pardubického kraje **Pavel Svoboda**, náměstek primátora města Pardubic **Jakub Rychtecký** a člen Rady města Pardubic **Vladimír Ninger**.

V besedě se otevírala zajímavá témata, nejčastěji pokládané dotazy se týkaly stávajícího systému dotování neziskových organizací, nízkých mezd zaměstnanců v sociálních službách a odlivu schopných lidí z této sféry. Stěžejní a aktuální záležitostí v sociálních službách je problematika získání příspěvku na péči pro osoby se zdravotním postižením. Sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách v neziskových organizacích i ve státním sektoru mají velmi nízké příjmy, což má za následek stále se zvyšující počet těch, kteří tuto oblast opouštějí a přecházejí do jiných sfér, kde jsou výdělky – často i za méně náročnou práci – vyšší. Od zástupců neziskových organizací a poskytovatelů sociálních služeb však zazněla i chvála, která se týkala současné kvalitní spolupráce s městem Pardubice a Pardubickým krajem. Potěšilo, že zástupci města a Pardubického kraje ujistili poskytovatele sociálních služeb, že připravený „balík“ peněz na příští rok nebude menší než ten současný.

Celé setkání bylo příjemnou a užitečnou diskuzí o tom, co by se dalo zlepšit v sociální práci ze strany zákonodárců a donátorů.

Adéla Bergmanová

Kosatec oslavil v září svoje páté narozeniny

Tuba jako odkaz budoucím generacím a úspěšná dražba uměleckých předmětů

Bohatým programem oslavilo Integrační centrum sociálních aktivit v Pardubicích své půlkulaté narozeniny. Kosatec České abilympijské asociace (CAA) ve Sladkovského ulici funguje od září roku 2011.

Stavba byla financována z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Severovýchod a státního rozpočtu České republiky, v listopadu roku 2009 byla schválena dotace téměř 54 miliónů korun. Ve Sladkovského ulici se začalo stavět v únoru 2010 a vítěz výběrového řízení, hradecká stavební firma Stako, ji ukončila začátkem roku 2011. Vnitřní vybavení objektu dodala pardubická firma JP-KONTAKT.

Velké plány

Moderní zázemí dalo vzniknout tréninkovým dílnám i pracovním příležitostem (restaurace, kavárna), osvědčily se prodejna Pardubanda v Machonově pasáži či výroba a rozvoz zdravých svačinek do škol v Pardubicích a okolí. V CAA zajišťují dopravu zdravotně postižených za nákupy, k lékaři či na výlety. Velmi dobře fungují tréninková restaurace a kavárna U tiskaře Brixe, vyhledávané jsou i tréninkové byty. V současné době je v CAA zaměstnáno 81 osob, z toho 55 se zdravotním hendikepem. „Plánů máme hodně, například 1. září jsme spustili výrobu pečiva ve vlastní pekárně, zatím jen pro zdravé svačinky. Čekáme, až uplyne pětiletá karenční lhůta a my budeme moci svoji činnost ještě rozšířit a také nějaké finance vydělat,“ řekl Jaromír Krpálek, místopředseda CAA.

Prospěšná činnost

Vedoucí sociálních služeb Pavlína Potůčková o pěti letech v Kosatci řekla: „Bylo úžasné být u začátku provozu dílen, do kterých jsme obsazovali lidi se zdravotním hendikepem, a ti měli před sebou těžkou práci. Nikdo z nás nevěděl, zda to, co děláme, bude pro nás přínosem, ale všichni jsme měli radost z nových prostor, prožívali jsme naděje, očekávání… Moje očekávání se naplnila. V tréninkových dílnách nadále pracují lidé s hendikepem, sociální rehabilitaci jsme rozšířili o možnost vyzkoušení si pracovních dovedností lidí s hendikepem na různých nácvikových místech v budově Kosatce. Dokonce se nám podařilo získat peníze na pracovníka v sociálních službách, který se těmto lidem na nácvikových místech může věnovat, a dále na právníka, který poskytuje klientům bezplatné právní poradenství.“

(Pokračování na str. 2)

Módní přehlídka Elegance bez bariér

Pozvánka na benefici do Rychnova nad Kněžnou

str. 2

Abilympiáda je skvělá příležitost

Rozhovor s prezidentem Abilympics France

str. 3

Úspěšná švédská mise

Velká zkušenost neslyšící moderátorky

str. 3

Hlavní partneři:

BARTH MEDIA

EOP ELEKTRÁRNY OPATOVICE

steno

Slova, za kterými si tvůrce velké pomůcky pro turisty s omezenou mobilitou vždy stojí: „Důležitější než návratnost investic je dobrý pocit“

Jakub Vik (32 let) z Hradce Králové se více než deset roků profesně pohybuje v oblasti geoinformačních systémů a prostorového plánování, konkrétně se jedná a tvorbu plánů, map a aplikací pro jejich použití. Jako turista bez zdravotního postižení většinou bezproblémově zvládne i trasu s terénními nerovnostmi. Naopak člověk s tělesným postižením či seniorského věku a také rodiny s dětmi v kočárcích musí při přípravě výletu důsledně pamatovat na to, zda se všude dostanou. Tato okolnost byla pro mladého geodeta a kartografa odrazovým můstkem v rozhodnutí zpracovat turistické mapy bez bariér. Jak vyplývá z následujícího rozhovoru, není to pro něho žádná procházka „po rovných a přímých cestách“, a to zvláště za situace, že to není jeho hlavní pracovní náplň.

◆ **Kde má vlastně tento nápad svůj původ? A jak jste v jeho realizaci daleko?**
Jednou jsem při výletu nedaleko mého města zjistil, že tam je vyznačená nová turistická trasa pro tělesně postižené *(jedna z bezbariérových tras KČT z projektu Turistika pro všechny – pozn. aut.)*. Přitom mě napadlo zmapovat už existující trasy a doplnit je nabídkou zajímavých míst, na která se dostanou nejen lidé s pohybovým omezením.

Dosud se mi podařilo zmapovat dvacet značených cest v Podkrkonoší a na Broumovsku. K popisu jednotlivých tras jsem si vytvořil vlastní metodiku, částečnou inspiraci mi přitom poskytlo zahraničí.

Některé „mapovací“ výlety se mnou absolvovali vozíčkáři. Jejich přítomnost byla velice prospěšná, neboť mi pomohli určit jejich obtížnost *(tři různobarevně značené stupně jako u sjezdovek – pozn. aut.)*. Obtížnější to pro mě bylo na trasách, které jsem procházel sám. Snažil jsem se co nejvíce se vcítit do role hendikepovaného turisty: vnímal jsem všechny drobnosti, například jaký problém pro vozíčkáře představuje přes cestu vedoucí poničený odvodňovací žlab.

◆ **Budou se tedy mapy nějak zásadně odlišovat od obvyklých?**
Z pohledu osob, jimž budou především určeny, každopádně ano. Dozvědí se z nich výškový profil doporučených tras, budou obsahovat informace o sklonu terénu a dokonce o jeho povrchu, zda je kamenitý, betonový, travnatý, a samozřejmě také informace o typu bariéry na cestě. Chci v nich i více popsat turistické cíle a důležité body jako parkoviště, zastávky autobusů nebo bezbariérové veřejné toalety, ale třeba i vyhlídková místa. Mým cílem zkrátka je, zpřístupnit tímto svým počinem přírodu více lidem.

◆ **V jaké fázi je teď vlastně tento projekt? A co všechno kolem této aktivity zbývá ještě udělat?**
Odpověď začnu konstatováním, že nejvíce času vždycky obnáší průzkum jednotlivých tras a následné zakreslování do map.

A jaké jsou mé plány? Počítám s tím, že se mapy umístí zdarma na internetu, také chci, aby se daly koupit ve formě elektronické i tištěné knihy. Protože disponuji tiskovým zařízením, mohu mapy v případě potřeby v dostačující kvalitě vytisknout.

Bude to určitě ještě nějakou dobu trvat, ale moc rád bych detailně popsal celou republiku. Více bych se chtěl věnovat trasám okolo hojně navštěvovaných zámků a hradů, aby si lidé s hendikepem byli třeba při putování na Karlštejn jistí, že na ně uprostřed zvolené značené cesty nečeká obtížná, v horším případě i nepřekonatelná překážka. Také chci zpracovat ucelenou databázi s velice podrobným informacemi.

Je pochopitelné, že rozhodujícím faktorem jsou nedostatečné finance. Proto se pokouším získávat přes crowfundingový portál sponzorské prostředky *(crowfunding lze zjednodušeně charakterizovat jako kombinaci sbírky a předprodej služeb či výrobku zároveň – pozn. aut.)*. Získané peníze chci využít na vytvoření webových stránek s mapovým prohlížečem turistických tras a elektronické verze knihy/mapy nebo na mapové podklady.

Proč to dělám? Od počátku je mi jasné, že ani prodejem map se vložené investice nevrátí. Pro mě je důležitější, že mi celá věc přináší dobrý pocit. Největší radost ale budu mít, až bude tento potřebný projekt dokončený a budou na něj, věřím, většinou kladné ohlasy.

Na vašem nadšení je vidět, že vás náročná práce i přes různé těžkosti baví. Proto vám přeji, abyste po jejím ukončení opravdu ten dobrý pocit měl. **Miloš Kajzrlík**

Jednotná minimální mzda: mince, která má nejen dvě strany

náš komentář

Pracovní výkonnost lidí se zdravotním postižením. Záležitost, kterou oni sami i novináři, úředníci či právníci dlouho považovali víceméně za tabu. Jen málokdo nahlas zpochybnil tvrzení, že když se duševně nemocnému člověku, kardiakovi nebo třeba myopatovi vytvoří vhodné podmínky, dokáže podat **stejný** pracovní výkon jako zdravá osoba. Přitom to platí jen do určité míry: počítačový grafik, zaměstnanec bezpečnostní agentury nebo účetní na vozíku zpravidla v běžné konkurenci obstojí. Ale v profesích, kde se výkon počítá na kusy, těžké zdravotní postižení pracovníka omezuje: je častěji nemocný, potřebuje během pracovní doby víc odpočívat a fyzicky nebývá schopen stejného výkonu jako zdravý člověk.

Zmíněné tvrzení se přesto stalo všeobecně přijímanou pravdou, která bývala šířena i v souvislosti s národní abilympiádou. Právě na ní lidé s jakýmkoli postižením na veřejnosti prokazují, že mohou pracovat a že mnohé jejich výrobky (truhlářské, paličkované, kulinářské či třeba floristické) jsou stejně kvalitní jako ty od zdravých osob. Mlčky se však pomíjel fakt, že na abilympiádě jde o jednorázovou ukázku, zatímco v běžném pracovním procesu je úkolová mzda odvozená od vyrobených kusů „ušitá na míru“ tomu, kdo je zdravý. Kdo má plně funkční ruce, nohy i mozek, netrpí psychickými potížemi a zabolí ho nanejvýš zuby, hlava nebo v krku.

Tento problém se naplno projevil v souvislosti s minimální mzdou, která dosud byla nižší pro zaměstnance pobírající invalidní důchod. Vláda zkraje října rozhodla, že od 1. ledna 2017 bude v Česku zavedena jednotná minimální mzda: 11 tisíc korun pro všechny zaměstnance. Národní rada osob se zdravotním postižením, někteří právníci i ombudsmanka tento krok uvítali jako odstranění nespravedlivé nerovnosti v odměňování.

Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ho však považuje za nesprávný. Situace, kdy zdravotně postiženému zaměstnanci, který **objektivně není schopen** výkonu se spolupracovníky, je poskytnut doplatek do minimální mzdy nepodložený výkonem, je podle Asociace porušením principu rovných práv a příležitostí a pozitivní diskriminací, která deformuje trh práce a vztahy na pracovišti.

Převedeno do konkrétních čísel, bude minimální mzda pro invalidní osobu vyšší o 1700 korun, zatímco pro zdravého zaměstnance o 1100 korun. Pro invalidu jde o významné přilepšení, protože musí obracet každou korunu dvakrát, než ji utratí. A pro jeho zaměstnavatele by těch 600 korun navíc snad nemělo být rizikovým faktorem...

Že třeba vozíčkář na poště vyřídí za směnu míň zásilek, bychom měli přijmout jako skutečnost, nad kterou je vhodné, ba žádoucí přimhouřit oči. Zkrátka a dobře: jednotná minimální mzda je chvályhodným počinem, protože Česko tak projevuje svou sociální ohleduplnost.

Miloš Pelikán

Kosatec oslavil v září ...

(Dokončení ze str. 1)

Pestrý program

Součástí narozeninového programu byl tradiční den otevřených dveří, rytmická hudební show Denního stacionáře Mirea, hudební vystoupení tria Zdeňka Grosová (zpěv), Petr Zdvihal (housle) a Radka Zdvihalová (klávesy).

Zajímavostí bylo uložení tubusu, který bude připomínkou pro budoucí generace: byly do něj uloženy výroční zprávy CAA, věci vyrobené ve zdejších dílnách – hrneček z keramické, chňapka ze šicí, vařečka z truhlářské a drátkované srdíčko z montážní. Dále ručně psaná poselství zaměstnanců CAA, CD s fotografiemi, Abilympijský zpravodaj a dva výtisky Deníku s reportážemi z dění v Kosatci.

Odpolední program vyvrcholil dražbou uměleckých děl malířů, grafiků, výtvarníků a fotografů zdejšího regionu. Získaná částka téměř 40 000 korun poslouží k vylepšení činnosti CAA.

V průběhu dne do Kosatce přišla celá řada vzácných hostů – např. místopředsedkyně Senátu **Miluše Horská**, vicehejtman Pardubického kraje **Roman Línek**, krajský radní **Pavel Šotola**, stávající náměstek primátora města Pardubic **Jan Řehounek** a někdejší náměstci pardubické primátorky **Alexander Krejčíř** a **Jan Kislinger**.

Příjemnou tečkou narozeninových oslav byl raut, připravený zaměstnanci tréninkové kuchyně. **(fr)**

Čtvrté pokračování oblíbené výstavy

Česká abilympijská asociace zve **ve čtvrtek 24. listopadu** velké i malé příznivce volnočasových aktivit na další ročník prodejní výstavy Kreativ Pardubice. Místem jejího konání budou prostory **v přízemí a v 1. patře budovy ČSOB Pojišťovny na Masarykově náměstí** v centru města.

Všem návštěvníkům nabídnou zhruba tři desítky vystavovatelů v prvé řadě velké množství materiálů a pomůcek z oblasti volnočasových aktivit (kreslicí a psací potřeby, modelovací hmoty, korálky, …). Stejně široká bude i nabídka výrobků od předmětů z drátu nebo polymerových hmot přes oděvní a bytové doplňky či paličkovanou krajku až třeba k ručně malovaným vánočním ozdobám, každopádně to bude jedinečná příležitost k nákupu nevšedního dárku. U některých stánků si bude každý moct navíc vyzkoušet různé kreativní techniky vč. méně obvyklých. K dispozici bude i drobné občerstvení.

Výstava bude přístupná **zdarma od 9 do 18 hodin**. Před objektem je stanice většiny autobusových i trolejbusových linek MHD. Veškeré potřebné informace o výstavě, která si rok od roku získává stále větší renomé, přináší web www.kreativ-pardubice.cz.

Velké poděkování za vstřícné jednání a umožnění využití prostor patří vedení ČSOB Pojišťovny.

Jako lákadlo k návštěvě výstavy Kreativ se bude v úterý 22. a ve středu 23. listopadu konat ve vstupních prostorách protějšího obchodního centra Palác Pardubice celodenní upoutávková akce. **(mk)**

Elegance bez bariér: jedinečná show v Rychnově nad Kněžnou

Zcela ojedinělá módní přehlídka v Česku: na předváděcím mole se setkávají chodící a nechodící manekýnky a manekýni, ale i oblíbení umělci. Taková je Elegance bez bariér, která se už počtvrté uskuteční v Rychnově nad Kněžnou. **V tamním Pelclově divadle** budou **ve čtvrtek 24. listopadu** k vidění módní kolekce od přední české návrhářky Marty Musilové, dále kolekce Diesel, Desigual a Pepe Jeans z butiku Havlíčkova 919 v Hradci Králové. Těšit se můžete i na krásné společenské šaty ze Salonu Le Monika a obleky od Evy Říčařové. O dobrou zábavu se postarají zpěvák Marek Ztracený a písničkář Pavel Callta. Večerem, který začne v 19 hodin, budou provázet Michal Janotka a Lucie Špaková (oba z TV Prima).

Organizátorky benefiční akce Michaela Rázková a Veronika Vavrečková už vybraly rodinu s těžce zdravotně postiženým dítětem, které předají výtěžek. Jde o Preclíkovy z Dobrého v Orlických horách.

Další informace, fotogalerii a působivé videoreportáže lze najít na stránkách www.elegancebezbarier.cz. Vstupenky v ceně 170 korun můžete do 18. listopadu zakoupit přes elektronický platební portál www.elegancebezbarier.cz/predprodej a také v Informačním centru na náměstí v Rychnově nad Kněžnou nebo v Rychnovské cestovní agentuře. **(pel)**

Mediální partneři:

deník

TV východočeská televize

BUS TV

Abilympiádu považujeme za skvělou příležitost, jak ukázat, co všechno lidé s postižením dokážou

Ještě jednou se vracíme k březnové mezinárodní abilympiádě v Bordeaux. Prostřednictvím internetu nám poskytl rozhovor prezident pořádající organizace Abilympics France, pan Noël Roger.

■ **Představte prosím abilympijské hnutí ve vaší zemi. Kdy vzniklo, kde má centrum? Uskutečnila se ve vaší zemi národní abilympiáda?**
Naše organizace Abilympics France je členem Mezinárodní abilympijské federace od července 2013. Byli jsme požádáni ministerstvem práce, abychom realizovali 9. mezinárodní abilympiádu v Bordeaux. Sídlíme právě v tomto městě, protože je střediskem regionu Nová Akvitánie, který je jedním z našich hlavních partnerů pro pořádání soutěží v dovednostech. Má velké zkušenosti a spolupracuje s námi na integraci osob se zdravotním postižením do společnosti.

Celostátní abilympiádu jsme nepořádali. Naší strategií je spolupracovat s organizací WorldSkills France a s francouzskými regiony na integraci osob s postižením na regionální i národní úrovni, abychom pak mohli najít i soutěžící s postižením. Ale u některých abilympijských dovedností jsme uspořádali výběr do specializovaných školicích středisek po celé zemi: šlo o ty činnosti, které nejsou zahrnuty do soutěží WorldSkills.

■ **Proč jste se rozhodli uspořádat tak velkou a náročnou akci, jakou mezinárodní abilympiáda bezesporu je?**
Měli jsme dva hlavní důvody. U osob s postižením ve Francii je míra nezaměstnanosti přibližně 20 %, což je dvojnásobek nezaměstnanosti v celé populaci. Motivovala nás i skutečnost, že abilympiáda nevznikla v Evropě a přitom tato významná akce umožňuje ukázat, co všechno lidé s postižením dovedou, a je tedy úžasnou příležitostí změnit postoj veřejnosti k nim.

■ **Jak náročné byly přípravy, jaké největší problémy jste museli řešit?**

Rok a půl jsme strávili výhradně přípravami abilympiády. Byla to pro nás velká výzva, protože jsme byli malý tým. Zpočátku nás nejvíc trápily finanční aspekty, ale to je bohužel hlavní problém pro všechno... Konečný rozpočet byl dokončen tři měsíce před začátkem akce, což bylo opravdu riskantní. Pokud jde o ostatní záležitosti, bylo náročné porozumět kultuře každé ze zúčastněných zemí, věnovat náležitou pozornost všem typům zdravotního postižení a zajistit veškerou logistiku.

■ **Do jaké míry jste spolupracovali s Mezinárodní abilympijskou federací a vyspělými abilympijskými zeměmi z Asie?**
Federace nám poskytla nějakou dokumentaci o předchozích abilympiádách a měli jsme několik schůzek s jejími zástupci, abychom se dohodli na podobě naší akce v Bordeaux. Tato spolupráce nám opravdu pomohla, ale zároveň jsme měli volnost, abychom mnoho věcí dál rozvinuli a zlepšili celkovou podobu abilympijského soutěžení. V podstatě považujeme abilympiádu za příležitost pro osoby se zdravotním postižením, jak si najít práci. Tady ve Francii si nemyslíme, že by mělo jít o soutěž v aktivitách vhodných spíše pro volný čas. Měla by však ukázat, jak výtečně si lidé s postižením dokážou počínat.

je celosvětové hnutí, které propaguje odborné dovednosti zdravých mladých lidí do 25 let věku. Vzniklo v polovině 40. let ve Španělsku, první národní soutěže se každoročně odehrávaly v Madridu. Tamtéž měla v roce 1950 premiéru mezinárodní soutěž, často nazývaná „olympiáda dovedností“: zahraničními účastníky byli Portugalci.

Národní či regionální soutěže WorldSkills se pravidelně konají v mnoha zemích. Letos se podruhé zároveň s nimi uskutečnila mezinárodní abilympiáda. Podrobné informace o hnutí jsou v angličtině na stránkách www.worldskills.org.

■ **Lišilo se nějak vaše pojetí soutěžních pravidel a pokynů od předchozí abilympiády v Soulu?**
Vytvořili jsme vlastní soutěžní pravidla, založená jednak na spravedlivých a transparentních principech, jednak na komplexním hodnotícím systému, zajišťujícím rovnost mezi soutěžícími s různým postižením. Z oficiálních pravidel Federace jsme převzali jen všechny klíčové zásady.

■ **Co se vám osobně na abilympiádě v Bordeaux nejvíc líbilo? Co na vás nejvíc zapůsobilo?**
Když několik let pracujete pro osoby s postižením, je fantastické sledovat všechny barvy světa znovu sjednoceného stejným cílem: ukázat jejich schopnosti, a nikoliv nezpůsobilosti. Aby mohli žít, existovat ve společnosti jako všichni ostatní lidé. Velmi na mě také zapůsobilo, jak abilympiáda potěšila a pobavila návštěvníky – to je vstřícný krok k začleňování lidí s postižením. V této oblasti ještě zbývá hodně práce, ale pokud můžeme přispět k lepšímu světu, uděláme to!

■ **Francie byla velmi úspěšná, vaši soutěžící vybojovali nejvíc medailí z evropských států. Lepší byly jen některé asijské země. Čím si vysvětlujete tak velký úspěch?**
Naši soutěžící byli dobře připraveni. V každé dovednostní soutěži se jim téměř osm měsíců věnovali odborníci. Také jsme zorganizovali tři teambuildingové semináře, abychom měli jistotu, že všichni budou postupovat jednotně: že budou usilovat o dokonalost, pokusí se o co nejlepší výkon a spolehnou se samozřejmě i na štěstí.

Mezinárodní abilympiáda navíc byla významnou událostí i pro vládu, což skutečně našim soutěžícím pomohlo v úsilí překonávat omezení dané hendikepem. Byli považováni za vzor pro ostatní osoby s postižením a cítili, že svým výkonem investují do svého společenského poslání.

■ **Bude se francouzské abilympijské hnutí dál rozvíjet? Jak bude vypadat jeho nejbližší budoucnost?**
Snažíme se rozvíjet naše soutěže v součinnosti s organizací WorldSkills, abychom podpořili otevřenější společnost. Také uvažujeme o založení Evropské abilympijské federace, což by mohlo být opravdu skvělé. Možná by to zajímalo i vaši Českou abilympijskou asociaci...

Mezinárodní soutěž je víceméně konečný krok, jako jsou olympijské hry pro sport. Nyní potřebujeme intenzivně rozvíjet naše aktivity na lokální úrovni, abychom usnadnili integraci lidí s postižením do společnosti. **Miloš Pelikán**

Tištěná i elektronická připomínka nejen soutěžních okamžiků

Hodně vody už od konce března proteklo ve městě Bordeaux řekou Garonna, kdy se v hale na výstavišti uskutečnil 9. ročník mezinárodní abilympiády. Na této vrcholné přehlídce, která byla v mnohém rekordní i novátorská, se mezi reprezentačními výběry objevila kromě pravidelných účastníků i řada nováčků. Někteří soutěžící byli ve svých disciplínách úspěšní či se svým výsledkem spokojení, jiným se výkon nezdařil podle jejich představ. Ale každého musela nadchnout a zanechat v něm trvalé vzpomínky.

Nezapomenutelné zážitky a okamžiky připomíná také počin Abilympics France, organizátora druhé mezinárodní soutěžní přehlídky osob se zdravotním postižením na evropském kontinentu. Všem účastníkům totiž poslal jako dárek mj. 56stránkové barevné fotoalbum s nádhernými snímky a pamětní list s uvedením konkrétního jména.

Krásným albem formátu A4 lze „listovat“ také na webu www.abilympics.events po kliknutí na levý obrázek ve spodní modré části úvodní stránky a dále podle jazykové mutace na „To access the photo album click HERE“ nebo „Pour découvrir l'album, cliquez ICI“.

Kliknutí na první odkaz umožní prohlídku dvoujazyčné publikace, která na 52 stránkách přináší jak základní statistiku a kompletní výsledky, tak mnoho dalších informací vč. pocitů soutěžících i dalších přímých účastníků.

Stejnou variantu prohlížení obou publikací nabízí také web Mezinárodní abilympijské federace www.jeed.or.jp/english v části Overview of International Abilympics (IA).

Jedna z nesoutěžních momentek ve fotoalbu zachycuje v živém rozhovoru při setkání „muže devíti řemesel“ Milana Ševčíka, v Bordeaux keramika. O čempak se asi bavil se svým spolustolovníkem?

Téměř okamžitě po ukončení abilympiády se na různých internetových serverech objevila četná videa z této události. Na druhém zmíněném webu lze ve stejné části po kliknutí na „Movie …“ zhlédnout 11minutový komentovaný průřez veškerým děním s anglickými titulky, komentář je navíc simultánně překládán do znakového jazyka. **(mk)**

„Švédská mise pro mě znamenala velkou zkušenost,“

pochvaluje si pobyt v severském království neslyšící dívka

Každý život se zdravotním postižením ovlivňují v souvislosti s typem a stupněm příslušného handicapu více či méně různé bariéry. Velké množství takových lidí je překonává prostřednictvím smysluplného zaměstnání. Dvojnásobně příjemný pocit z takové činnosti určitě mají v případě, když se jedná o práci pro lidi se stejným zdravotním postižením, jako mají oni. Své o tom dozajista ví také neslyšící **Marie** (Mary) **Mašláňová**, kterou mohou osoby se sluchovým postižením „slyšet“ jako moderátorku Tichých zpráv, jedné z významných aktivit neziskovky Tichý svět. V následujícím rozhovoru poodhaluje čtenářům nejen svůj profesní život.

✔ **Jak jste se coby Středoevropanka se sluchovým postižením dostala do televizního vysílání v největší a nejlidnatější skandinávské zemi?**
Bydlela jsem ve Švédsku se svým tehdejším přítelem a také jsem tam chodila na střední školu. V rámci studia jsme měli praxi, během které jsem si nejprve vybrala mateřskou školu a poté se ke mně dostala nabídka zkusit praxi také ve švédské televizi (SVT). Tak jsem do toho šla. Bylo to přes několik kontaktů, bez nich bych se tam nedostala.

✔ **Co vám v této práci činilo největší problémy, resp. čeho jste se nejvíce obávala? Nebo bylo vše pohodové?**

Ze začátku jsem samozřejmě měla strach. Nevěděla jsem, jaké to tam bude a jací tam budou lidé, jestli mě mezi sebe přijmou. Ale když jsem do televize přišla, byla jsem moc mile překvapená. Někteří moji kolegové byli také neslyšící, pracovali na pozici kameramana, režiséra *(spolu s Mary na snímku ze studia – pozn. aut.)*, herců, což bylo úžasné. Skvělý vztah jsem měla i se slyšícími kolegy, kteří rovněž uměli znakovat. Bylo to fantastické.

Když to porovnám s prací u nás, kde se slyšící lidé málokdy snaží naučit se český znakový jazyk, tamní spolupracovníci byli v tomto ohledu výborní. Když mi tato práce skončila, bylo mi po nich velmi smutno, byli pro mě jako rodina.

Celkově to pro mě byla velká zkušenost, ze které nyní mohu čerpat při práci moderátorky pro Tiché zprávy.

✔ **Určitě jste si za dobu svého pobytu v zemi udělala názor na úroveň tamních bezbariérových úprav pro lidi se sluchovým handicapem.**
Pokud to porovnám se situací v naší zemi, tak Švédsko je opravdu pokrokovou zemí, v této oblasti je daleko před námi. Je tam mnohem více tlumočníků, neslyšící lidé jsou velmi hrdí na svůj znakový jazyk a slyšící lidé k nim mají velký respekt.

Stát se snaží podporovat neslyšící, odbourávat jakékoliv bariéry, sociální služby mají vysokou úroveň.

Na závěr bych chtěla říct, že znakové jazyky jsou krásné a já jako neslyšící jsem hrdá na český znakový jazyk a jeho kulturu. **(mk)**

Pardubice
MERSEN
BILFINGER

Pozvánka na výlet

Naučné putování nedaleko jaderné elektrárny

Snímek vlevo:
Nové rybníky slouží nejen místním obyvatelům jako hojně navštěvované přírodní koupaliště. S oblibou tam také zajíždějí rybáři na mimopstruhový revír.

Snímek vpravo:
Zastávka naučné stezky Hrotovicko číslo 7 je jediná se zcela jiným tematickým zaměřením. Prostřednictvím textu a fotografií totiž informuje o vykopávkách v místech, kde ve středověku stávala obec Mstěnice. U informační tabule tam odbočuje přibližně půlkilometrová nenáročná cesta.

Malé město Hrotovice na jihovýchodě Kraje Vysočina se nachází blízko velké stavby, která zdejší krajinu v 80. letech minulého století dosti změnila. Už 30 let tady totiž do energetické sítě dodává elektřinu jaderná elektrárna Dukovany, první svého druhu u nás.

Zdejší příroda je přesto stále krásná i zajímavá a mohou ji poznat také turisté na vozíku, příp. s omezenou mobilitou. Trasy obou popsaných výletů vedou po naučných stezkách rozsáhlými lesy východně a jižně od města. Jejich jednotlivé informační tabule přitom přibližují nejen zdejší faunu a flóru.

Kratší, 1,2 kilometru dlouhá, pohodová naučná stezka K Novým rybníkům (horní mapa) spojuje město s nedalekým letoviskem. Díky asfaltovému povrchu je ideální také pro cykloturisty vč. handbikerů či pro procházky s kočárky.

Na všech pěti odpočinkových stanovištích doplňují informační tabule přístřešky s lavicemi a stojany na jízdní kola, vzdálenost mezi nimi činí 200 až 400 metrů. Z tabulí se turisté dozvědí nejen o městu Hrotovice a mikroregionu Hrotovicko, ale také třeba o historii a současnosti Nových rybníků.

Absolvovat pohodlně druhou, zhruba pětikilometrovou okruhovou naučnou stezku Hrotovicko vozíčkáři nezvládnou. Bezproblémový by měl ale být úsek po asfaltové lesní účelové komunikaci mezi zastávkami číslo 10 a 15 a za příznivého počasí také úvodní rovina k zastávce číslo 5. Zbylá část prochází svažitou cestou poblíž významné archeologické lokality a posléze kolem rybníku s přepadem vytesaným ve skále, pro vozíčkáře představuje náročný výkon i v případě dobrého počasí. Při pohybu po stezce se každopádně doporučuje zvýšená obezřetnost: je totiž součástí cyklotrasy Jihlava – Český Těšín.

Trasa se 16 zastávkami je situována v dubových, smrkových, jasanových a olšových porostech, míjí tři rybníky a jeden potok, lze zahlédnout i skály. Pozorný turista-botanik může objevit vzácné druhy rostlin (např. brambořík nachový nebo kopytník evropský), ornitolog zase vzácnější ptáky (čáp černý, výr velký, krkavec velký). Kromě srnčí a černé zvěře se může ukázat i muflon evropský nebo jelen sika, zástupci nepůvodních druhů zvířeny. Až na jednu zastávku jsou všechny ostatní věnovány lesním ekosystémům.

Hrotovice s necelými dvěma tisícovkami obyvatel (statut města mají od července 1994) jsou centrem mikroregionu sdružujícího 17 okolních obcí, tuto oblast v top ten turistických lákadel České republiky ale určitě ještě dlouho nenajdete. Vozíčkáři si ve městě mohou díky nájezdu a dostatečně širokým dveřím bez prahů prohlédnout v rodném domě malíře Františka Bohumíra Zvěřiny (1835–1908), nejvýznamnějšího rodáka, expozici jeho památníku – mimo olejomaleb, akvarelů a kreseb z cest po Balkánu i rodném kraji také nábytek z jeho pozůstalosti, trofejní předměty a malířské náčiní. Bezbariérová toaleta je ale v budově autobusové čekárny, která je asi 150 metrů od památníku. Zaparkovat lze na přilehlém parkovišti se dvěma vyhrazenými místy pro řidiče se zdravotním postižením. Vše podstatně o městě vč. podrobnějších informací o obou výletech přináší web www.hrotovice.cz.

Dukovanská jaderná elektrárna není zcela uzavřena veřejnosti: je možno navštívit zdejší moderně vybavené informační centrum, vnitřní areál je zdarma přístupný při mimořádných exkurzích, a to i nočních. Veškeré potřebné informace jsou na webu www.cez.cz v části Výroba elektřiny/Jaderná energetika/Jaderné elektrárny ČEZ.

Turistům se zdravotním postižením lze při přípravě výletů po celém Kraji Vysočina určitě doporučit propagační brožuru „Pro osoby s handicapem“. Ve formátu pdf je ke stažení na adrese www.region-vysocina.cz v části O Vysočině/Propagační materiály/Pro osoby s handicapem – pro „listování“ je třeba kliknout na „Více informací“. **(mk)**

Bezpečnost & spolehlivost pro elektrickou energii

- Součást významné celosvětové skupiny podnikající v oblastech energie, dopravy, elektroniky, chemie, farmacie a zpracovatelského průmyslu.
- Výroba zařízení pro ochranu elektrických obvodů – výkonové pojistky, pojistky pro ochranu polovodičů, horizontální i vertikální pojistkové odpínače, laminované přípojnicové systémy, chladiče výkonové elektroniky a přepěťové ochrany.
- Výroba dílů k přenosu energie pro energetiku, elektrické točivé stroje a trakci – uhlíkové kartáče, držáky kartáčů, sběrné kroužky, sběrné lišty, zemniče, sběrače proudu.
- Prodej kompletního sortimentu skupiny v České republice, na Slovensku a v Chorvatsku.

MERSEN CZ, s. r. o.
Pardubická 437
533 04 Sezemice
Tel.: 466 931 580–2
msoffice@mschneider.cz
www.mschneider.cz

Česká abilympijská asociace děkuje za výraznou podporu svých aktivit,
které významným způsobem přispívají ke zlepšování životních podmínek osob se zdravotním postižením.

Najdete v nás vždy spolehlivého partnera

- firma zaměstnávající více než 50 % osob se zdravotním postižením
- dlouholetá praxe se zaměstnáváním zdravotně postižených
- nabídka služeb a zboží formou náhradního plnění
- pečlivost a zodpovědnost při veškeré činnosti
- správa a digitalizace archivů
- zasilatelství, kompletace a realizace zásilek

K2p
Rokycanova 2654
530 02 Pardubice
tel.: 466 304 366
web: www.k2p.cz
e-mail: info@k2p.cz

Život v citátech

Stephen Hawking, významný těžce zdravotně postižený britský teoretický fyzik:

„Kde je život, je i naděje.“

„Možnost brzkého úmrtí mě přivedla k pochopení, že život stojí za to, abychom ho prožili.“

„Život by byl velmi tragický, kdyby nebyl tak zábavný.“ **(mk)**

ANNABIS SÍLA KONOPÍ
AGROMETALL
TEPOSTOP, společnost s ručením omezeným
CAG POCTIVÉ ČESKÉ DVEŘE
ZAHRADNÍ CENTRUM DUBANY
Vesna
[jhv-engineering]
NOPO s. r. o. Slatiňany
AITCOM
M&D ELEKTRO
FINALTECH

NEDCON
AQUA CENTRUM
VAK VODOVODY A KANALIZACE PARDUBICE, a.s.
HAK
MONTIFER

ZÁJEZDY TAKÉ PRO KLIENTY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Firma podnikající v oboru instalatérského a sanitárního zboží a zahradních doplňků se jako významný dlouholetý sponzor aktivit České abilympijské asociace řadí mezi její nejvěrnější partnerské organizace.

Za dobu své dosavadní více než dvacetileté existence si na trhu ve svém oboru zajistila přední postavení v rámci celé ČR. Kromě centrály a tří středisek v Praze, Liberci a Brně založila na Slovensku v Banské Bystrici dceřinou společnost.

Firemní prodejna s individuálním přístupem ke každému zákazníkovi v centrále v Mikulovicích u Pardubic má v nabídce široký sortiment testovaných výrobků od prověřených dodavatelů.

Pro chvíle oddechu

Život osob s jakýmkoli zdravotním postižením někdy více, někdy méně, ale pořád ovlivňují různé bariéry, samozřejmě nejen architektonické. Zároveň je ovšem nutno také konstatovat, že i přesto se jejich život v mnoha směrech znatelně zlepšuje. Jednoho výjimečného příkladu z oblasti volnočasových aktivit pro nevidomé osoby se týká tato soutěžní křížovka.

Čečova metoda a arteterapie (více informací na webu www.artevide.cz) je unikátní patentovaný způsob, který otevírá bytostně vizuální výtvarný svět také příslušníkům uvedené skupiny osob. Za vynálezem stojí Dino Čečo, v Česku žijící a tvořící malíř bosenského původu. Hlavní úloha v něm náleží haptickému (hmatovému) působení na čisté bílé plátno, pod kterým je vrstva černé magmatické barvy. Její „vystoupení na světlo“ obstará ... (1. tajenka): právě takový jednoduchý úkon dělá z této celosvětově ojedinělé metody vznešené a krásné umění. Prostřednictvím takto vzniklých obrázků (na ukázku otiskujeme jeden z dětských) představují nevidomí ostatním lidem vč. těch stejně postižených emoce, přání nebo fantazie z jejich skrytého světa. Díky této metodě lze navíc najít mezi nevidomými dětmi talentované jedince a toto jejich nadání rozvíjet, aby se z nich nakonec stali třeba i uznávaní umělci.

... (2. tajenka) je název 30minutového dokumentu z roku 2009, který divákům představuje nejen životní a umělecký příběh autora zmíněné haptické metody, ale i jeho společnou práci s nevidomými dětmi a také samotný výtvarný svět nevidomých.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A											
B											
C											
D											
E											
F											
G											
H											
I											

Vodorovně: A. Měděnka; úslužnost. – **B.** Spojka; sušenka; jméno skladatele Chačaturjana. – **C.** Potřeba oráče; chlapecká zbraň; tetřeví zvuk. – **D.** Cizí předložka; drť; **1. část 2. tajenky**. – **E.** Klih; **2. část 2. tajenky**. – **F.** Zkratka naší nejstarší univerzity; český kapelník a skladatel (František); jedno ze sídel kultu bohyně Ariadny. – **G.** Druh antilopy; tázací zájmeno; zpráva posílaná mobilem. – **H.** Předložka; vinná pěna; část hlavy. – **I.** Vlast; **1. tajenka**.

Svisle: 1. Přátelský pozdrav; z kterého místa; předložka. – **2.** Staroslovan; svršková useň; trik (cirkusový slang). – **3.** Škubání v obličeji; poděkování; tekutina vylučovaná ledvinami. – **4.** Den mayského dvacetidenního měsíce; vůně; čínská jednotka hmotnosti. – **5.** Zápor; místnost v bytě; osobní zájmeno – **6.** Jednotka plošného obsahu v anglosaských zemích; obyvatel části Moravy; jméno planetky. – **7.** Symetrála; římskými číslicemi 2001; šifra. – **8.** Citoslovce posměchu; kdokoli; slovenská pádová otázka. – **9.** Důlní pracoviště; irský bůh moře; část tenisového zápasu. – **10.** Ukazovací zájmeno; krajský výbor v ruském prostředí; citoslovce upozornění. – **11.** Zkratka automotoklubu; německá předložka; rival.

Pomůcka: art, Idros, ik, Lir, ši.

Termín pro tuto křížovku: čtvrtek 1. prosince. **(mk)**

Pravidla soutěžní křížovky o zajímavé ceny:

1) Vyluštěné znění tajenky/tajenek (ve druhém případě vč. jejich čísla – např. 1. ABILYMPIÁDA, 2. PARDUBICE) poslat do uvedeného termínu.
2) Z důvodu zasílání cen poštou připsat také doručovací adresu. Případný jiný způsob převzetí nutno domluvit na telefonním čísle 466 304 366.
3) Od května 2013 možno luštit i prostřednictvím facebooku.
4) Jména výherců i správné řešení a podle prostorových podmínek také kompletně vyluštěný obrazec příslušné křížovky otiskne následující vydání.
5) **Doporučení:**
Před odesláním raději vícekrát překontrolovat napsané znění vč. označení tajenek správným číslem.
6) Kontakty pro zasílání:
– e-mail:
milos.kajzrlik@caacz.cz;
předmět – heslo KŘÍŽOVKA,
– klasická pošta:
Česká abilympijská asociace,
Sladkovského 2824,
530 02 Pardubice;
obálka – heslo KŘÍŽOVKA. **(mk)**

Vyluštění z čísla 4:
ŠPANĚLSKO, MONGOLSKO, BĚLORUSKO

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A	K	O	Š	T	I	M	Á	M	B	E	K
B	O	S	P	A	R	O	B	D	Ě	T	I
C	V	L	A	K	I	N	E	S	L	A	R
D	M	O	N	T	A	G	L	E	O	N	A
E	O	P	Ě	T	N	O	V	D	R	A	K
F	K	U	L	A	K	L	E	M	U	Ř	I
G	O	P	S	B	O	S	S	A	S	E	N
H	S	E	K	T	S	K	U	N	K	P	O
I	A	N	O	O	T	O	V	N	O	A	H

Cenu získávají:
1. Gabriela Bičíková, Pardubice
2. Markéta Matoušková, Pardubice
3. Jiří Myška, Pardubice
4. Blanka Havlová, Pardubice
5. Dagmar Mastníková, Praha 2 **(mk)**

Koncert pro uši – nevšední kulturní zážitek

V neděli 25. září se v pražském Divadle ABC uskutečnila velmi zajímavá premiéra (a zároveň i derniéra). Neziskovka ORBI PONTES na zdejších „prknech, co znamenají svět," totiž uspořádala dobročinný *Koncert pro uši* se simultánním přepisem a tlumočením do znakového jazyka vč. uměleckého. Zaplněnému hledišti zazpívali oblíbení zpěváci: svoje autorské písně Tomáš Klus (vystoupením se po roce vrátil na pódia), muzikálové hity Michaela Tomešová, Tomáš Trapl a Vít Bečvář. Obdiv si vysloužil další vystupující – mladý nevidomý klavírista Jan Jareš předvedl nejen svoje vlastní skladby, ale také písně Pavla Bobka. Jedinečnou průvodkyní programu byla herečka Agáta Prachařová. Přitažlivý program byl také v předsálí – kromě jiného si tam každý mohl prohlédnout pomůcky pro nedoslýchavé nebo výstavu fotografií, příp. si koupit kalendář.

Výtěžek podpořil důležité služby pro osoby se sluchovým postižením – simultánní přepis a tlumočení do znakového jazyka. Nebyl sice velký, přesto splnil očekávání organizátorů: diváci se nenásilnou formou seznámili s využitím jmenovaných služeb.

O úspěchu koncertu svědčí mj. řada děkovných e-mailů od diváků na adresu organizátora. V regionálním zpravodajství o něm informovala Česká televize. Reportáž i s anketou natočenou hned po jeho ukončení lze zhlédnout např. na webu www.budupomahat.cz/videa/235.

Koncert se konal v rámci festivalu *Týden komunikace osob se sluchovým postižením* s podtitulkem *Není ticho jako ticho*. Této aktivitě se budeme podrobněji věnovat v příštím čísle Zpravodaje. **(mk)**

Stovky účastníků, dvanáct měst, jedna idea

OKOLO MĚST NAPŘÍČ HANDICAPY

Cyklistická skupinka na snímku Ireny Vanišové je z Brna, ale stejně dobře by mohla být i z Chrudimi, Prahy, Hradce Králové, Pardubic, Liberce, Jablonce nad Nisou, Ústí nad Labem, Děčína, Plzně, Českých Budějovic nebo z Ostravy. V těchto městech se totiž konala za nebývale vysokého zájmu akce *Okolo měst napříč handicapy*. Přestože od ní uběhlo už skoro půl roku, je každopádně dobré si ji alespoň krátce připomenout.

Toto cyklistické putování připravil kolektiv pod vedením handbikera Heřmana Volfa, dlouhodobého příznivce národní abilympiády i dalších aktivit České abilympijské asociace. Otištěný snímek lze zároveň považovat za krásnou ilustraci ideje společných vyjížděk zdravých cyklistů (dospělých i dětí) a těch se zdravotním postižením: na cyklostezkách, silnicích i jinde šlapali všichni do pedálů vpřed bez bariér, bez rozdílů, bez předsudků a za jeden provaz! V některých městech svojí účastí také pomáhali jejich obyvatelům s postižením či subjektům s vhodnými aktivitami. Žádný člen jakéhokoliv pelotonu neměl přitom stanoveno, kolik kilometrů musí ujet, přidat se do něho nebo z něj odejet bylo možné kdekoliv.

Podrobnější informace o této akci přináší web www.cestazasnem.cz. Zde uvedeme alespoň tři zajímavosti – v Chrudimi se na trasu vydaly také různé koloběžky a odrážedla, cyklisté z Hradce Králové a Pardubic symbolicky spojili obě města setkáním v cíli pod Kunětickou horou (dominanta širého okolí). Velkou zvláštností byla noční putování Libercem a Jabloncem nad Nisou, která odstartovala ve stejném čase.

Oblíbená akce se ve stejný čas uskuteční i příští rok. Žádné bližší informace dosud nejsou, budou postupně zveřejňovány na uvedeném webu.

(mk)

Vítězný film z festivalu v Cannes míří do našich kin

V únoru příštího roku se v kinech objeví **pozoruhodný snímek *Já, Daniel Blake***. Natočil ho anglický režisér Ken Loach, který za něj obdržel Zlatou palmu na prestižním festivalu v Cannes.

Komorní drama pojednává o nástrahách britského zdravotnického a sociálního systému. Potýká se s nimi nezaměstnaný chlapík v předdůchodovém věku, který neumí zacházet s počítačem: neví ani, jak se kliká myší. Bez této dovednosti však má v současné Británii jen pramalou šanci najít si práci. Navíc je po infarktu stále na neschopence – ovšem jen podle doktora. Jiný názor mají „kvalifikovaní" úředníci, a tak se Blake ocitne ve vyčerpávajícím kolotoči žádostí o podpůrné státní dávky. Snaží se přitom neztratit zbytky své důstojnosti...

Díky nenápadné, ale precizní režii, humoru a hereckým výkonům se film vymaňuje z většiny klišé o zlém systému. Nejde o tíživou kritiku nespravedlností, ale o vyváženou směs odlehčených situací a trefných společenských komentářů. „Musíme umět říci, že jiný svět je možný a nezbytný," je přesvědčen devětasedmdesátiletý Loach, který první filmy režíroval už v 60. letech. **(pel)**

Podle informací paní Vrchotové z NRZP (e-mail 4. 10. 2016) byl celý náklad *Průvodce finanční gramotností pro osoby se zdravotním postižením* rozebrán, objednávky jsou tedy bezpředmětné. **(r)**

Neslyšící dostali od památkářů dárek k nezaplacení

Lidé s postižením sluchu nemuseli v letošní návštěvnické sezóně procházet prohlídkové okruhy tří nádherných zámků Náměšť nad Oslavou, Jaroměřice nad Rokytnou a Červená Lhota pouze s doprovodným textem na papíře. Poprvé totiž mohli využít služeb jedinečného pomocníka – tabletů s videonahrávkami ve znakovém jazyce.

Tablety se souborem krátkých filmů se zapůjčují zdarma v rámci vstupného na prohlídkovou trasu, každý z uvedených zámků má přitom k dispozici jeden. Aby se neslyšící návštěvník dokázal rychleji zorientovat v prostoru a lépe si užil prohlídku, vznikl každý film v konkrétním sále či pokoji.

Poděkování za tuto chvályhodnou aktivitu, součást vzdělávacího projektu „Památky nás baví", náleží metodickému centru pro vzdělávání (má celostátní působnost) územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu (NPÚ) v Telči. Jeho ředitelka Martina Indrová k tomu dodává: „Naší snahou samozřejmě je vybavit tablety více památkových objektů napříč Českou republikou. V současné době probíhá pilotní testování, abychom věděli, co tento druh prohlídek obnáší v praxi."

Kromě dalších pohádek si filmaři vybrali Červenou Lhotu také např. pro natočení příběhů O zatoulané princezně, O kráse a štěstí *nebo* Princezna na hrášku. *Zámek ale „hraje" třeba také ve filmu* Svatby pana Voka *a mnohých jiných.*

Renesanční zámek Náměšť nad Oslavou a barokní Jaroměřice nad Rokytnou, dvě skvostné národní kulturní památky v Kraji Vysočina, spojuje bohatá hudební historie. Renesanční vodní zámek Červená Lhota v Jihočeském kraji se plným právem pyšní přízviskem „pohádkový": zdejší exteriéry i interiéry posloužily k natáčení velkého počtu filmových a televizních pohádek. Prim mezi nimi má určitě *Zlatovláska* z roku 1973 s Jorgou Kotrbovou jako princeznou a Petrem Štěpánkem v roli královského kuchaře Jiříka a se spoustou pěkných písniček.

Mezi památkovými objekty spravovanými NPÚ začala jako první využívat tablety pro neslyšící v uplynulém roce Květná zahrada v Kroměříži; v našem Zpravodaji o tom byla zmínka v čísle 2/2016. **(mk)**

Metodické centrum pro vzdělávání vydalo mj. také edici pěti metodik pro odborníky týkající se zkvalitnění péče o kulturní dědictví České republiky. Na návštěvníky památkových objektů nejen se zdravotním postižením se soustřeďuje publikace s pořadovým číslem 5. Jak tuto, tak i čtyři zbývající si může kdokoliv stáhnout ve formátu pdf z webové adresy www.npu.cz/cs/uop-telc, oddíl Metodické centrum.

Chuck Norris

Chuck a jeho panička.

Ruka? Ruka! Co tady dělá? Pomalu zaostřuji zrak. Aha. Ta ruka je moje. Ležím na podlaze své kanceláře. Opatrně sedám a zjišťuji škody na svém těle. Boule na čele, odřená tvář a asi obražená záda. Není to tak strašné. Tedy aspoň já tento názor zastávala. Moje lékařka měla jiný názor: „Vidíte, že se to zhoršuje. Už nemůžete být sama. Ztrácíte vědomí několikrát za den. Před chvilkou v čekárně, když jste zkolabovala, jste přestala i dýchat!"

Hlavou mi běží ledacos. To je už opravdu konec? Vždyť mi není ani čtyřicet. Budu muset přestat pracovat? Doma se unudím.

Lékařka jako by mi četla myšlenky: „Po medicínské stránce už vám nepomůžu. Ale určitě jsou nějaké jiné možnosti. Vy jste odborník na sociální pomoc. Tak hledejte."

Večer sedám k počítači. Strýček Google snad pomůže. A pomohl. Zjistila jsem, že můj zaměstnavatel hradí hendikepovaným zaměstnancům osobní asistenty. Během pár dnů jsem vyřídila potřebné formality a začala se sžívat se svými asistenty. Od té chvíle jsem měla stále někoho vedle sebe. Fungovalo to skoro dva roky...

Už zase! Zoufale jsem se rozhlížela po zastávce. Nikdo nikde. Tramvaj zavřela dveře, zacinkala a odjela. Takže jsem zbytečně vstala včas, do práce stejně přijdu pozdě! Můj osobní asistent nedorazil, zato mi pípla esemeska: Promiňte, při přestupu mi ujela tramvaj. Přijedu další.

„Ach jo. A tak je to každou chvíli. Bohužel spoje na sebe nenavazují vždy ideálně a nemohu po asistentech chtít, aby jezdili ranním rozjezdem a čekali na mě hodinu na zastávce," vyprávěla jsem odpoledne své lékařce. Vzhlédla ke mně od počítače.

„Když s vámi je to těžké. Přes svoje postižení jste akční až moc. Nemůžete po ostatních chtít, aby s vámi drželi to pekelné životní tempo." Potom se zahleděla někam mimo mne a usmála se sama pro sebe. „I když… něco mne napadlo," obrátila se zase ke mně. „Když jste si našla sama ty asistenty, třeba najdete i nějaké jiné řešení. Co ten pes? Chcete ho přece už dlouho, ne?"

„To ano, jenže nemohu mít psa, když jsem celý den v práci. Byl by to chudák," povzdechla jsem si.

„Však vy už něco vymyslíte. Koukněte na internet. Nebudu vám přece opakovat, že přes sociální pomoc jste odbornice vy," ukončila náš rozhovor lékařka.

Večer mi to nedalo. Třeba opravdu existují i psi pro jinak postižené. Otevřela jsem počítač a připojila

příběh

se k internetu. Procházela jsem různé odkazy a zjistila, že existují asistenční psi, které využívají vozíčkáři nebo neslyšící. Mohou však být vycvičeni i pro autisty nebo osoby se záchvatovitým onemocněním. Pro diabetiky, epileptiky a… No to snad není možné! Oni se dají vycvičit i asistenční psi pro kardiaky?!

Hned jsem napsala email organizaci Helppes, která tento výcvik nabízela. Za měsíc jsem jela na pohovor a za rok jsem si jela pro svého asistenčního borderáčka. Má příznačné jméno: Chuck Norris. Postupně nahradil všechny mé osobní asistenty.

Vždy je připraven. Ráno vstává dříve než já. Doprovází mne do zaměstnání, na nákupy, k lékaři i na výlety. Zkrátka je se mnou 24 hodin denně. Jen si musím na internetu pokaždé zjistit, kam nás společně pustí a kam ne. Bohužel ne všude jsou asistenční psi vítáni…

Dokonce už nepotřebuji ani pomoc sousedů při kolapsu. Když zkolabuji, Chuck pošle přes mobilní telefon přednastavenou esemesku na záchranku. Tam už mě znají a přijedou společně s městskými strážníky, kteří mají klíče od mého bytu. I tuto službu jsem našla na internetu.

Pomoc ale potřebuji výjimečně. Chuck je jeden ze dvou psů v republice, který umí signalizovat srdeční selhání dopředu. Díky tomu mohu kolapsům předcházet.

Po třech letech jsem zase svobodná. Strýček Google nezklamal.

Marie Macková

merit bau

PILA PIŠTORA KOMÁROV

PRO MAN s.r.o. Chrudim

HOVORKA

ODLESKY ABILYMPIÁDY podporují u pacientů tvořivost a chuť do života

Na květnové abilympiádě má pravidelně stánek **Hamzova léčebna pro děti a dospělé**, která se zaměřuje na komplexní rehabilitaci po operacích, úrazech nebo onemocněních hybného systému. Pardubickou soutěžní přehlídku podporuje nejen svou účastí, ale i nápaditou aktivitou: poslední dva roky pořádá *Odlesky abilympiády*. Oč jde? Dospělí i dětští pacienti léčebny vytvářejí různé dekorativní předměty ve volném čase nebo v rámci ergoterapie, bez stanoveného časového limitu. Všechny výrobky jsou nakonec ve dvou soutěžních kolech představeny veřejnosti, která hlasuje o desítce nejpovedenějších.

Stánek léčebny letos okouzlil návštěvníky výstavkou zvířátek, květin a stromků zhotovených stylem 3D origami. „Pochlubit se tím, co dokážou, chtějí hlavně děti, dospělí se do manuálních činností zapojují méně. Každému umožňujeme vyzkoušet si různé materiály: keramickou hlínu, textil, květiny, korálky, šperky nebo dřevo," říká Jana Zavřelová, kulturní referentka léčebny. A dodává, že zájem je také o košíkářství, vaření či studenou kuchyni a velmi oblíbené je právě origami.

V roce 2017 se na abilympiádě možná objeví noví soutěžící. „Při debatě s pořadateli mě napadlo, že by se tady mohli objevit někteří naši pacienti. Nabídli bychom jim to jako šanci předvést lidem své dovednosti. A den strávený v Tipsport areně by pro ně zároveň byl příjemnou relaxací," vysvětluje paní Zavřelová.

Ale zpět k *Odleskům*. První impuls vzešel od ředitele léčebny, pana Václava Volejníka, který je dlouholetým příznivcem pardubické přehlídky. „Nám se myšlenka na hravé soutěžení pacientů zalíbila i proto, že je v duchu tradic Františka Hamzy, zakladatele naší léčebny. On prosazoval na začátku minulého století zcela nové metody: vlastně vytvořil něco, čemu se dnes říká ucelená rehabilitace. Snažil se pacienty s tuberkulózou aktivně zapojovat do života," podotýká paní Zavřelová.

Lidé si mohou výrobky z *Odlesků* i zakoupit. Nedávno totiž otevřel dveře pomyslný obchůdek, který je nabízí za velmi přijatelné ceny: „Poprvé jsme prodej zkusili při letošní velikonoční výstavě na hradě Košumberk. Chtěli jsme ukázat veřejnosti, co všechno pacienti dovedou. Aby lidé pochopili, že pobyt v naší léčebně není o smutku, bolesti a nudě: kdo chce, zkouší si různé manuální činnosti a může vytvářet něco hezkého, třeba pro kamarády." Jarní premiéra byla úspěšná a z prodeje předmětů měli největší radost jejich autoři, převážně děti.

V květnu pak výtvory z „Hamzovky" obdivovali účastníci národní abilympiády. A jistě budou následovat další místa, kde dílka z *Odlesků* potěší oko i duši nejednoho člověka. **(pel)**

Origami
je japonské umění skládání rozličných předmětů z papíru. Předpokládá se, že vzniklo přibližně v 9. století, kdy mělo své místo při náboženských obřadech a výzdobě šintoistických svatyní. Výraz je složeninou japonských slov *oru* (skládat) a *kami* (papír).

V tradičním origami jsou předměty zhotoveny z jediného kusu papíru. Technika 3D origami je odlišná: ze stovek malých složených dílků zasazených do sebe je vytvořen prostorový útvar.

Pro člověka s postiženýma či nemocnýma rukama může skládání z papíru být vhodnou rehabilitací prstů a příjemnou volnočasovou aktivitou. Na abilympiádě v Pardubicích se origami objevilo už v roce 2010: lidé si ho mohli vyzkoušet ve tvořivé dílně. Několikrát bylo také vyhlášeno jako soutěžní disciplína, o kterou však nebyl zájem. Pacienti z Hamzovy léčebny to v příštím roce možná změní.

Těším se na setkání s kamarády, na zážitky, a proto nemůžu v Pardubicích chybět

Ke známým tvářím národní abilympiády patří už deset let. Její tradiční disciplínou je vyšívání, k němuž si letos přibrala zdobení kraslic. V obou soutěžích **Martina Mašková**, temperamentní žena z Plzně, zvítězila. „Vyšívání je mou největší zálibou a většinou v něm vyhrávám. Před několika lety jsem si tady vyzkoušela i paličkování," říká. A s úsměvem dodává, že je příjemné vyniknout nad ostatní.

K ručním pracím se dostala v nemocnici, kde kvůli těžkému astmatu pobývala velmi často a dlouhodobě. Potřebovala nějak vyplnit volný čas a čtení ji nemohlo zabavit na celý den. „Začala jsem jednoduchým vyšíváním, později jsem si přibrala háčkování, zdobení kraslic, vyzkoušela jsem i paličkování."

Paní Mašková je samoukem, ale zároveň je členkou kroužku ručních prací pod plzeňským střediskem Sdružení zdravotně postižených,

kde získává inspiraci, nové poznatky a nápady.

Své výtvory neschovává doma do šuplíku. „Na Velikonoce nebo Vánoce pořádáme prodejní výstavky, kde si lidé můžou zakoupit i moje výšivky. Někdy dostanu i konkrétní zakázku od nějakého známého či kamaráda."

Vyhrávání jí sice neomrzelo, ale do Pardubic se vrací i z jiných důvodů. „Těším se, že tady potkám lidi, které už znám. Abilympiáda nabízí úžasné zážitky, tuhle akci prostě nemůžu vynechat."

Letos v březnu se Martina Mašková podívala do Francie, jako členka reprezentačního týmu: v přístavním městě Bordeaux se konala 9. mezinárodní abilympiáda. Na co nejvíc vzpomíná? „Na samotnou soutěž. Když jsem viděla, co všechno lidé s nejrůznějším postižením dokážou, musela jsem je obdivovat. Taky mě potěšilo chování rozhodčích, byli vlídní a vstřícní, pomáhali nám zbavit se určité nervozity. Ale zároveň byli přísnější než tady: víc dbali na dodržování pravidel a na splnění zadaného úkolu... No a v životě jsem nesnědla tolik ryb jako během týdne ve Francii."

(pel)

Recepty z Kosatce

Pro tento kulinářský sloupek poskytla tréninková restaurace České abilympijské asociace opět recepty na dvě masitá jídla s nevšedními názvy.

Pivovarská pochoutka

Suroviny:

700 g libového vepřového masa (kýta, plecko, ramínko), 2 středně velké cibule, 1 lžička mleté sladké papriky, 1/4 lžičky mleté pálivé papriky, 4 stroužky česneku, 2 dl světlého piva, 1 lžička mouky, 1 kelímek zakysané smetany, sádlo, sůl, pepř, vývar z masoxu.

Postup přípravy:

Na sádle zpěníme drobně nakrájenou cibuli a na ní orestujeme kostky nakrájeného masa. Přidáme utřený česnek, mletou papriku, osolíme, opepříme, zalijeme pivem a dusíme pod pokličkou. Podle potřeby přilijeme vývar. Nakonec zahustíme zakysanou smetanou, do které vmícháme lžíci hladké mouky. Podáváme s houskovým knedlíkem nebo těstovinami.

Ředitelský mls

Suroviny:

Maso (vepřové, kuřecí, mleté, párky), 3 cibule a stroužky z celého česneku, 2 mrkve, 1 petržel, 1 celer, 1 kg brambor, sůl, pepř, koření (gyros, grilovací, provensálské), fazolky, olej, zakysaná smetana nebo šlehačka.

Postup přípravy:

Cibule a česnekové stroužky nakrájíme na kolečka, přidáme mrkve, petržel, celer a brambory. Toto vše nakrájené na kousky smícháme se zvoleným masem, osolíme, opepříme a okořeníme podle chuti. Ještě přidáme fazolky a pokapeme olejem, dáme na plech a zapékáme v troubě. Po chvíli zalijeme zakysanou smetanou nebo šlehačkou. Pečeme 1,25–1,5 hodiny. **(r)**

Drátovaný pavouk okouzlil porotu i diváky. Co se za ním skrývá?

Je zaměstnán v chráněné dílně střediska Dědina, kde se zabývá kartonáží. Na květnové abilympiádě však **Vladimír Zrna** soutěžil opět v drátování. A byl považován za favorita. Kdo se těšil, že těžce zrakově postižený chlapík předvede další originální nápad a precizní provedení, dočkal se. 61letý pohodový muž ze Žamberka však vynikl i ve fotografování. V následujícím rozhovoru vysvětluje, kudy vede cesta k úspěchu.

● Vraťme se nejprve do nedávné minulosti. V březnu jste byl členem českého týmu na mezinárodní abilympiádě ve Francii. Na co nejvíc vzpomínáte?

Asi na obrovskou účast, tolik lidí v soutěžích jsem nečekal. A taky na výborný zvuk v hale během celé abilympiády: vnímám hodně podnětů a informací sluchem. Ale mám i jednu nepříjemnou zkušenost. Soutěžil jsem v montáži počítače a měl jsem slíbeného asistenta na čtení pokynů

a informací z obrazovky. A nakonec jsem si všechno musel namáhavě zjišťovat sám.

● V Pardubicích jste překvapil svým úspěchem ve fotografování, kde letos byla soutěžním zadáním městská architektura. Jak člověk, který skoro nevidí, dokáže udělat tak skvělé fotky?

Já jsem rád fotil už zamlada, taky jsem vyvolával a zvětšoval filmy. Před úrazem jsem tedy měl dost zkušeností. Nyní se řídím sluchem a intuicí. Asistent mi řekne, jak vypadá okolí. A když mě nějaká stavba zaujme, vytvořím si představu o výsledné fotografii a pak se pokusím do ní strefit. Asistent jen provádí mé příkazy. Častokrát

se to nepovede, ale někdy jo... Samotné focení je dneska velmi snadné, na moderním přístroji stačí zmáčknout zaostření a pak spoušť. Ale v abilympijské soutěži je rozhodující nápad, originální pojetí tématu, cit pro správnou chvíli. Právě tohle asi porota ocenila na mých fotkách.

● Předloni byl v drátování k nepřehlédnutí Kaktusák, s nímž jste vyhrál. Nyní jste opět nejlepší, tentokrát s nápaditým pavoukem...

Bez přípravy a velké trpělivosti to nejde. Několik týdnů jsem trénoval asi dvě hodiny denně, obvykle odpoledne v Dědině, ve volném čase. Musel jsem vytvořit několik pavoučků na zkoušku, abych zjistil, nakolik dovedu uskutečnit svůj záměr. Hledali jsme správnou kombinaci barev drátů, taky jsme zašli do květinářství vybrat vhodné sklo. Ale hlavně jsem musel zvládnout jemnou práci rukama, abych na abilympiádě stihnul udělat pavouka ve stanovené době, tedy za šest hodin. Nejvíc mi dalo zabrat šití, to byla vyložená nimračka.

● Jsou pro vás medaile hlavním důvodem, proč se účastníte abilympiády?

Úspěch samozřejmě potěší, ale není rozhodující. My sem jezdíme z Dědiny ve třech: Honza Výlet, Anton Kozák a já. Máme dobrou partu, užijeme si tady dobrou zábavu, poznáme nové lidi, nabereme inspiraci. Na druhou stranu je fakt, že čím jsem starší, tím beru soutěžení odpovědněji. Příprava už je pro mě samozřejmostí, bez ní bych se do žádné disciplíny nepřihlásil. **(pel)**

ABILYMPIJSKÝ ZPRAVODAJ
(číslo 5 – říjen 2016).

VYDAVATEL:
Česká abilympijská asociace, z.s.,
Sladkovského 2824,
530 02 Pardubice.

REDAKCE:
Rokycanova 2654,
530 02 Pardubice,
Jaromír Fridrich (šéfredaktor):
fridrich.jaromir@seznam.cz,
Miloš Kajzrlík:
milos.kajzrlik@caacz.cz,
Miloš Pelikán:
bobpelikan@seznam.cz,
Adéla Bergmanová:
adela.bergmanova@caacz.cz.

KONTAKT:
telefon: 466 304 366.

KOMPLETNÍ ARCHIV
ve formátu pdf na www.caacz.cz.

GRAFIKA A SAZBA:
CAA, z.s., Pardubice.

TISK:
Studio Press s.r.o. Pardubice.

EVIDENČNÍ ČÍSLO:
MK ČR E 12884.

ENELEX
SAVE YOUR ENERGY / SAVE YOUR EARTH
ATRIUM PALÁC PARDUBICE
FOXCONN CZ

zaostřeno na ...

spolek Užitečný život

Čtvrtstoletí existence

Poprvé se slovní spojení „užitečný život“ objevilo ve spojitosti s touto neziskovou organizací v roce 1990. Skupina nadšených vysokoškoláků tak pojmenovala projekt zaměřený na nabídku smysluplné náplně volného času malých pacientů s dětskou mozkovou obrnou v nevelkém lázeňském městě Železnice na Jičínsku v průběhu jejich rehabilitace.

Toto uskupení má současný název od roku 1999. Protože zmíněná léčebna ukončila v roce 2002 svoji činnost, musel kolektiv *Užitečného života* přistoupit ke změně připravovaných aktivit. Z toho důvodu vznikla řada dalších projektů týkajících se organizování takových společných volnočasových programů pro lidi se zdravotním postižením i bez něho, aby se v nich jako nejdůležitější hledisko neuplatňovaly role poskytovatelů pomoci a jejich příjemců. Zásadní úlohu přitom zastávala víra, že takové prožití volného času představuje silný impuls k osobnímu rozvoji obou skupin lidí. To ostatně zdůrazňuje i slogan na webu spolku „Nemluvme o integraci. Uskutečňujme ji.“

Díky tomu nakonec vznikla veliká komunita lidí, která mezi sebe přijímá stále další „se stejnou krví“. A navíc byly také navázány četné nové přátelské vztahy.

Zážitkové kurzy, výlety, sportování, …

Rozsah akcí je vskutku značně obšírný. Důvod trvajícího zájmu o účast v nich je jednoduchý: důraz na přístup k integraci. Tato okolnost je důležitou součástí dalšího života jejich účastníků, a to třeba i při pořádání vlastních aktivit.

Výsadní postavení obsadily akce zážitkové pedagogiky pro skupiny složené z lidí s postižením i bez něj. Do náplně své činnosti je spolek zařadil jako první u nás, někteří účastníci začali díky nim organizovat další akce.

Z přemíry ostatních zajímavých projektů (postupně bylo dosaženo hodnoty 100 dní akcí ročně s možnou účastí veřejnosti) uveďme třeba autorské a metodické kurzy, cestování automobilem po Evropě, pěší víkendová putování po republice (*Návraty k přírodě*, *Tisícovky*, *Srazy*), pěší vandrování (*Naboso*), plachtění po Jadranu v Chorvatsku (*Doteky moře*), cyklovýlety (*O kolečko víc*), orientační a outdoorové (*Forest Run*) závody, návštěvy divadelních představení, rozvoj tanečního pohybu a bourání fyzických zábran mezi lidmi s handicapem i bez něho (integrovaná skupina moderního a scénického tance *Freedom4*).

Nelze nepřipomenout ani počátek spolupráce s Univerzitou Karlovou v roce 2003, při které se vybudoval celouniverzitní systém asistence pro studenty se zdravotním postižením.

Podrobný průřez činností spolku přináší webová adresa www.uzitecny-zivot.cz.

Koňská opera

Pohyb na koňském hřbetě je zároveň příjemný i zdravotně prospěšný, a to i pro jezdce se smyslovým nebo pohybovým postižením. Především na to mysleli v *Užitečném životě* při premiéře tohoto unikátního projektu v roce 2004. O tuto každoroční aktivitu („oddechový čas“ si organizátoři vybrali v roce 2011) je stále obrovský zájem, nyní se koná několikrát ročně jako týdenní i jako víkendová. Z prvních živelných a zcela „amatérských“ krůčků se organizátoři tak říkajíc zprofesionalizovali a spolek ji nyní staví na první místo ve své chvályhodné činnosti. V případném propagačním spotu by se v něm jistě objevilo jejich všeříkající heslo: „Jízda na koni je u nás skutečně pro každého!“

Důvodem je jedinečnost programu: jeho koncepce má podobu intenzivního setkávání dětí i dospělých (bez ohledu na to, zda jsou v sedle nováčky) a koní. Slovo „intenzivní“ znamená, že by se každý měl při pobytu na farmě s koněm naučit komunikovat i ho bezpečně a správně ovládat, příp. svoje dosavadní jezdecké schopnosti a dovednosti zdokonalit. V současné době se klienti setkávají na malé farmě nedaleko Vlašimi – její majitelka byla v roce 2004 ve věku 13 let nejmladší účastnicí první *Koňské opery*.

Od roku 2013 přibyla do operní „rodiny“ na výslovné přání účastníků, pro které bylo příliš dlouhé čekání do následujících prázdnin na další akci, kratší *Koňská miniOpera* s obdobným programem. A v letních měsících roku následujícího přišlo další rozšíření, tentokrát o dva turnusy dětského pobytového tábora *Dětská Koňská opera*.

Na webu www.konskaopera.cz je kromě podrobného představení této veskrze oblíbené aktivity a informací nutných pro případnou účast také bohatá fotogalerie. **(mk)**

Právě zde, v objektu bývalé lázeňské dětské léčebny v Železnici (železnice tam vede), která se rozkládá severně nedaleko Jičína pod horou Tábor, začal psát svoji historii současný spolek Užitečný život.
Tyto rašelinné lázně, které vznikly počátkem minulého století, se do kroniky léčby malých spastiků natrvalo zapsaly v roce 1954: tehdy zde totiž byla prvně použita rehabilitační „Vojtova metoda“.

Jedním z úspěšných projektů je zážitkový integrační kurz Arbor Vitae*, na kterém jsou coby účastníci vítáni i osoby se zdravotním postižením.*
Uskutečnilo se již přes deset ročníků těchto velmi oblíbených pobytů na určitě téma pro ženy i muže různého věkového složení. Pokaždé se setkají s pestrou škálou aktivit, nescházejí v nich adrenalinové zážitky, momenty překvapení, strategické hry, řešení reálných situací nebo tvořivé dílny.
Při jeho přípravě organizátoři vždy zapojují i svoje vlastní více než patnáctileté zkušenosti ze zážitkové pedagogiky a integrace. ***Snímek:*** *archiv Užitečného života*

Musí na tom asi něco opravdu být, když „koňáci“ říkají, že nejkrásnější pohled na svět je ze sedla… Určitě s tím souhlasí i účastníci každé Koňské opery.
Snímek: *archiv Užitečného života*

OP

P.P.
50403 / 2003
530 02 Pardubice 2

Turnaj osobností pomůže dobré věci

Dobrovolník z Olympijského parku Pardubice 2016 (OPP) Ondřej Mach převzal šek na 10 000 korun. Na tuto částku se složili členové týmů v rámci Turnaje osobností, partnerů a médií, který se uskutečnil poslední den konání OPP. Zúčastnili se jej jak představitelé měst Pardubic a Hradce Králové, tak zástupci Pardubického kraje, médií a Univerzity Pardubice.

„Dobrovolné a symbolické startovné jsme se rozhodli věnovat handicapovanému dobrovolníku Ondru Machovi. Byla to pro nás od samého počátku jasná volba,“ uvedl náměstek primátora pro sport Jakub Rychtecký. „S Ondrou jsem se osobně seznámil v parku, byla to taková naše motorizovaná rychlá spojka, stále se usmíval a nikdy mu nechyběl humor. Odváděl skvělou práci a dokázal všem, že i člověk s velkým handicapem může být právoplatným členem týmu. Všichni mu za to moc děkujeme. Myslím, že je vzorem pro ostatní lidi a ukazuje, jak se i s postižením dá žít naplno,“ podotkl náměstek Rychtecký.

Ondřeje Macha si jistě mnozí návštěvníci olympijského parku vybaví jako dobrovolníka u stanoviště šachů, posléze u basketbalu, házené i bojových sportů. Jeho dobrovolnické nadšení motivovalo celý organizační tým i další dobrovolníky. „V parku jsem zůstal místo plánovaného týdne 17 dnů a vůbec toho nelituji, byl to parádně strávený čas a kdykoliv se v budoucnu naskytne příležitost k takovému dobrovolnictví, hlásím se. Vozíčkářský inspektor nesmí chybět,“ dodal s úsměvem čerstvý student pardubické dopravní fakulty Ondřej Mach.

Náměstek pardubického primátora Jakub Rychtecký předává dar Ondřeji Machovi.

Peníze Ondřej v budoucnu použije na pořízení automobilu speciálně upraveného pro jeho typ postižení. Vozidlo a jeho speciální úprava vyjdou na zhruba 700 000 korun,: stát uhradí část této sumy, zbytek peněz si musí Ondřej obstarat sám.

Alexandra Tušlová,
Magistrát města Pardubic

Táhnou nejen počítačové kurzy

Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje pořádá oblíbené počítačové kurzy, ve kterých se také senioři učí počítačovým základům, zásadám internetové komunikace, mnozí poté dokáží pracovat i se zvukem, videem, fotografiemi apod.

Centrum nabízí i další aktivity – sportovní a rekondiční masáže, oxygenoterapii, funkční trénink a atletickou přípravu nebo dýchací a mediační cvičení tai chi chuen nebo chi kung. Podrobnosti přináší web www.czphk.cz. **(fr)**

Protest gruzínských vozíků

S problémy při parkování se osoby s omezenou schopností pohybu a orientace setkávají prakticky kdekoliv na světě. Chtějí-li na ně upozornit, je už čistě na nich, jakou formu zvolí; zvláště u horkokrevnějších národů to může být třeba i krumpáč zaseknutý do předního skla...

K poklidné formě se rozhodli v Tbilisi, hlavním městě kavkazské země, kde je problematika života osob se zdravotním postižením pořád na okraji zájmu. Běžná parkovací místa na jednom z parkovišť v centru města tentokrát zaplnily vozíky.

A záporné i kladné reakce se skutečně dostavily: rozzuření řidiči několikrát napadli organizátory, ale důležitější byl značně velký mediální i společenský ohlas této nenásilné akce. **(mk)**

Partneři:

K2P

Dopravní podnik města Pardubic a. s.

odera
VYSOKORYCHLOSTNÍ INTERNET
DIGITÁLNÍ HD TELEVIZE

Just